

FUNKCIJAS UN VALODAS FRĀZES PEDAGOGIEM

Функції та мовні фрази для вчителів

1. Sasveicināšanās un sociālā saskarsme	
<i>Вітання та соціальна взаємодія</i>	
Labrīt, priecājos jūs redzēt!	Доброго ранку, радий / рада вас бачити!
Sveiki! Kā klājas?	Вітаю! Як справи?
Labdien, skolēni! Sēdieties!	Здрастуйте, учні! Сідайте!
Labdien! Prieks jūs redzēt! Sāksim darbu!	Добридень! Радий / рада вас бачити! Почнемо працювати!
Labdien! Ienāciet, lūdzu, klasē/kabinetā!	Добридень! Будь ласка, увійдіть до класу/кабінету!
Sveicināti! Ieņemiet savas vietas!	Вітаю! Займіть свої місця!
2. Skolēnu pārbaude, tos izsaucot	
<i>Перевірка учнів, викликаючи їх</i>	
...(skolēna vārds), nāc, lūdzu, pastāstīsi ... !	...(ім'я учня), йди, розкажи, будь ласка... !
...(skolēna vārds), nāc lūdzu, pie tāfeles!	...(ім'я учня), йди, будь ласка, до дошки... !
...(skolēna vārds), vai tu varētu izskaidrot/definēt/nosaukt / uzrakstīt / parādīt ... ?	... (ім'я учня), не міг би ти пояснити / дати визначення / назвати / написати / показати... ?
...(skolēna vārds), lūdzu, izskaidro/definē/nosauc/uzraksti/parādi ... !	...(ім'я учня), будь ласка, поясни/ дай визначення /назви / напиши / покажи... !
3. Pienākumu sadale	
<i>Розподіл обов'язків</i>	
Šodien ir mūsu kārta veikt šādus pienākumus: dežurēt zālē / atbildēt par atslēgām / uzkopt klasi.	Сьогодні наша черга виконувати наступні обов'язки: чергувати у залі / відповідати за ключі / прибрати клас.
Vai kāds gribētu pieteikties brīvprātīgi?	Хтось хоче викликатися добровільно?
Vai kāds гrib pieteikties pats?	Хтось хоче викликатися сам?
Man ir vajadzīgs kāds palīgs / brīvprātīgais, kurš	Мені потрібен помічник / доброволець, котрий
Kurš no jums gribētu ... ?	Хто з вас хотів би ... ?
Vai ir kāds, kurš būtu ar mieru ... ?	Чи є хтось, хто погодився б ... ?
Ja neviens nepiesakās, tad es lūdzu tevi, ...(skolēna vārds), atnes / noskaidro ... !	Якщо ніхто не викликався, то прошу тебе, ... (ім'я учня), принеси / дізнайся ... !
Es sadalīšu pienākumus.	Я розподілю обов'язки.
Labi, ...(skolēna vārds), tu vari ..., bet tu, ...(skolēna vārds),	Добре, ... (ім'я учня), ти можеш... а ти, ... (ім'я учня),
...(skolēna vārds), lūdzu, atnes ... ! Un tev, ...(skolēna vārds), jānoslauka tāfele!	... (ім'я учня), будь ласка, принеси...! А тобі,... (ім'я учня), треба протерти дошку!
Nākamnedēļ ...(skolēna vārds) un ...(skolēna vārds) pildīs šādus pienākumus:	Наступного тижня ... (ім'я учня) та ... (ім'я учня) будуть виконувати такі обов'язки:
Nākamnedēļ dežuranti būs ...(skolēna vārds) un ... (skolēna vārds).	Наступного тижня черговими будуть ... (ім'я учня) та ... (ім'я учня).
...(skolēna vārds), lūdzu, izdali lapiņas / noslauki tāfeli/atnes grāmatas/sakārto klasi/atver logu!	... (ім'я учня), будь ласка, роздай листочки / протри дошку / принеси підручники / наведи лад у класі / відкрий вікно!
...(skolēna vārds), tu būsī spēles vadītājs!	...(ім'я учня), ти будеш ведучим гри!

4. Paziņojumi <i>Оповідення</i>	
Pēc trešās stundas aktu zālē notiks teātra izrāde / koncerts/tikšanās ar	Після третього уроку в актовій залі відбудеться театральна вистава / концерт / зустріч із... .
Šodien sāksim jaunu tēmu par	Сьогодні ми почнемо нову тему про
Stundas beigās būs tests / patstāvīgais darbs par	Наприкінці уроку буде контрольна / самостійна робота
Tagad iepazīstināšu jūs ar kontroldarba rezultātiem.	Зараз я ознайомлю вас із результатами контрольної роботи.
Nākamajā stundā iesim ekskursijā uz muzeju.	На наступному уроці ми вирушимо на екскурсію до музею.
Lūdzu, paņemiet līdzi naudu !	Будь ласка, візьміть із собою гроші !
Rīt būs saīsinātas stundas, tāpēc ka skolā notiks leļļu teātra izrāde / sporta sacensības / skolotāju sanāksme.	Завтра уроки будуть скороченими, бо у школі буде лялькове театральна вистава / спортивні змагання / учительські збори.
Nākamnedēļ / nākamajā stundā būs ieskaite.	Наступного тижня /на наступному уроці буде залік.
Piektdien pulksten 18.00 notiks vecāku sapulce.	У п'ятницю о 18:00 відбудуться батьківські збори.
Uzmanību! Ir mainījies stundu saraksts!	Увага! Розклад уроків змінився!
Pēc šīs stundas	Після цього уроку
Turpmāk	Надалі
5. Mājas darbu savākšana <i>Збір домашніх завдань</i>	
Atveriet burtnīcas, lai es varētu apskatīt jūsu mājas darbus!	Відкрийте зошити, щоб я міг/могла подивитися на ваші домашні завдання!
Vai visi ir uzrakstījuši / paveikuši / izdarījuši / sapratuši / varējuši atrisināt mājas darbu?	Чи всі написали / виконали / зробили / зрозуміли / всім вдалося вирішити домашнє завдання?
...(skolēna vārds), lūdzu, savāc / izdali mājas darbu burtnīcas!	... (ім'я учня), будь ласка, збери / роздай зошити з домашніми завданнями!
Lūdzu savāciet mājas darbus!	Будь ласка, зберіть домашні завдання!
Stundas beigās nolieciet burtnīcas uz mana galda!	Наприкінці уроку покладіть зошити на мій стіл!
Nododiet, lūdzu, mājas darbus!	Будь ласка, здайте домашні завдання!
Es gribētu pārbaudīt jūsu mājas darbus.	Я хотів / хотіла б перевірити ваші домашні завдання!
Parādiet savus mājas darbus!	Покажіть свої домашні завдання!
Paceliet roku tie, kam nav izpildīts mājas darbs!	Підніміть руку ті, хто не виконав домашнє завдання!
6. Iepriekšējās mācību vielas atkārtošana <i>Повторення попереднього навчального матеріалу</i>	
Pagājušajā / iepriekšējā stundā mēs runājām / rakstījām par	Минулого / попереднього уроку ми говорили / писали про
Atkārtosim svarīgākos jēdzienus!	Повторимо найважливіші поняття!
Atcerieties jēdzienus, kurus apskatījām ... !	Помнете поняття, які ми розглядали ... !

Kas jums ir neskaidrs no iepriekšējā stundā pārrunātā?	Що вам незрозуміло з того, що було обговорено на попередньому уроці?
Atcerēsimies dažus faktus / datus / jēdzienus / likumsakarības / cēloņus / iemeslus!	Згадаймо деякі факти / дати / поняття / закономірності / причини / приводи!
Nosaučiet terminus, kurus mēs apgūvām pagājušajā stundā!	Назвіть терміни, які ми вивчили на минулому уроці!
Definējiet ... !	Дайте визначення ... !
Lūdzu, atveriet grāmatas un atkārtojiet ... !	Будь ласка, відкрийте книги та повторіть ... !

7. Iepazīstināšana ar jauno mācību vielu

Ознайомлення з новим навчальним матеріалом

Šonedēļ turpināsim runāt par	Цього тижня продовжимо говорити про
Šodien mēs iepazīsimies ar	Сьогодні ми ознайомимось з
Sāksim aplūkot / apgūt tēmu par	Почнемо розглядати / вивчати тему про
Šodien aizpildīsim kopsavilkuma tabulu par	Сьогодні заповнимо зведену таблицю про
Mēģināsim atrisināt šādu problēmu:	Спробуємо вирішити таку проблему:
Kā jūs domājat, kas ir ... ?	Як ви думаете, що таке...?
Šodien mēs turpināsim pagājušajā stundā iesākto tēmu par	Сьогодні ми продовжимо тему, яку розпочали на попередньому уроці про

8. Tēmas, sistēmas, principu, detaļu skaidrojums

Пояснення тем, систем, принципів, деталей

8.1. Izklāsta organizēšanas līdzekļi

Засоби організації викладу

Es gribētu sākt aplūkot šo tēmu, parādot jums svarīgākos sistēmas elementus.	Я хотів / хотіла б почати розгляд цієї теми, показавши вам найважливіші елементи системи.
Es gribētu sākt ar tēmas vispārīgu apskatu.	Я хотів / хотіла б почати з загального огляду теми.
Aplūkosim visas sistēmas shēmu!	Погляньмо на схему всієї системи!
Pirms pievēršamies detaļām, izskatīsim svarīgākās tēmas.	Перш ніж ми заглибимось в деталі, розглянемо найважливіші теми.
Lūk, svarīgākie elementi / idejas: ... !	Ось ключові елементи / ідеї: ...!
Izpētīsim / aplūkosim šo tēmu hronoloģiskā secībā / pēc ģeogrāfiskā novietojuma, virzoties no ziemeļiem uz dienvidiem / saskaņā ar klasifikāciju / kategorijām.	Давайте розглянемо цю тему в хронологічному порядку / з географічне розташування з півночі на південь / за класифікацією / за категорією.

8.2. Jautājumi

Запитання

8.2.1. Lūgums izteikt viedokli

Прохання висловити думку

Ko tu domā par šo jautājumu / tēmu / apgalvojumu?	Що ти думаєш про це питання / тему / затвердження?
Kāds ir tavs viedoklis / tavs uzskats šajā jautājumā?	Яка твоя думка / погляд з цього питання?
Ko tu domā par ... ?	Що ти думаєш про ... ?

Vai tu piekrīti šim viedoklim / izteikumam?	Ти згоден / згодна з цією думкою / твердженням?
Vai tev tas šķiet pamatoti ?	Ти вважаєш це обґрунтованим?
Kādas ir tavas domas?	Які твої думки?
Vai tu domā tāpat?	Ти думаєш також?
Un kā šķiet tev?	А як тобі здається?
8.2.2. Jautājumi par faktiem	
<i>Запитання про факти</i>	
Kurš / kura ir lielākais / lielākā ... ?	Який / яка найбільший / найбільша ... ?
Kas ir svarīgākais ... ?	Що найважливіше... ?
Kad sākas / beidzās ... ?	Коли почалося / закінчилося ... ?
Kur atrodas ... ?	Де знаходиться ... ?
Cik augsts / augsta ir ... ?	Наскільки високий / висока ... ?
Pie kuras grupas pieder ... ?	До якої групи належить ... ?
Uz kurieni devās ... ?	Куди оговтався / оговталася ... ?
Cik ilgi pastāvēja ... ?	Як довго існувало ... ?
Kas bija ... ?	Що було ... ?
8.2.3. Lūgums izskaidrot	
<i>Прохання пояснити</i>	
Paskaidro, kā darbojas šī sistēma / princips / mehānisms / organizācija!	Поясни, як працює ця система / принцип / механізм / організація!
Kā tas notiek?	Як це відбувається?
Izskaidro to saviem vārdiem!	Поясни це своїми словами!
Kādi ir šīs darbības cēloņi / rezultāti?	Які причини / результати цієї дії?
Kas no tā gūtu labumu ... ?	Кому це буде вигідно ... ?
Kāpēc notika ... ?	Чому відбулося ... ?
Kā ... kļuva par ... ?	Як ... став / стала ... ?
8.2.4. Lūgums pierādīt	
<i>Прохання довести</i>	
Vai vari pierādīt tikko sacīto?	Чи можеш ти довести те, що щойно було сказано?
Vai tu vari minēt pierādījumus savai domai / izteikumam?	Чи можеш ти навести докази своєї думки / висловлювання?
Vai tu vari pamatot savu domu / izteikumu?	Чи можеш ти обґрунтувати свою думку / висловлювання?
Vai tu vari atsaukties uz kādu dokumentu / autoritatīvu avotu?	Чи можеш ти послатися на будь-який документ / авторитетне джерело?
Vai tas tev šķiet pamatots apgalvojums? Kā uzskata pārējie?	Чи вважаєш це обґрунтованим твердженням? Як вважають інші?
8.2.5. Lūgums dot kopsavilkumu	
<i>Прохання узагальнити</i>	
Lūdzu, pasaki, kas šajā nodaļā / rakstā bija būtiskais / svarīgākais!	Скажи, будь ласка, що було найголовнішим / найважливішим у цьому розділі / статті!
Kāda bija šīs nodaļas / raksta galvenā doma?	Якою була основна думка цього розділу / статті?
Lūdzu, uzraksti kopsavilkumu par šo nodaļu / šo tēmu / uzzināto!	Будь ласка, напиши, про що ти дізнався / дізналася у цьому розділі / цій темі!

Kā tev šķiet, kādi bija svarīgākie punkti / dati / notikumi šajā ...?	Як ти думаєш, які точки/дати/події були найважливішими в цьому ...?
8.3. Plakātu un citu uzskates līdzekļu lietošana <i>Використання плакатів та інших наочних посібників</i>	
Plakātā attēlots / parādīts	На плакаті зображено / показано
Šodien stundā izmantosim šo plakātu / shēmu / filmu, lai parādītu	Сьогодні на уроці ми будемо використовувати цей плакат / схему / фільм, щоб показати
Ko pierāda šis eksperiments / šie izmēģinājumi ...?	Що доводить цей експеримент / ці досліди ...?
Grāmatā ievietotie zīmējumi / attēli / tabulas / shēmas sniedz informāciju par	Малюнки / картинки / таблиці / схеми у книзі надають інформацію про
Kartē / grāmatā / tabulā / kolekcijā / shēmā jūs varat aplūkot	На карті / у книзі / у таблиці / у колекції / на схемі можна побачити...
Kādus interesantus faktus / notikumus jūs redzējāt šajā ... ?	Які цікаві факти / події ви побачили у цьому ... ?
8.4. Terminoloģija <i>Термінологія</i>	
Atkārtosim apgūtos terminus!	Повторимо вивчені терміни!
Izraksti no teksta terminus! Izskaidro tos!	Випиши терміни з тексту! Поясни їх!
Sameklē tekstā šādu terminu definīcijas: ... !	Знайди наступні визначення для термінів у тексті: ... !
Tulkojumā no grieķu (latīņu) valodas šis vārds nozīmē	У перекладі з грецької (латинської) це слово означає
Šis vārds tulkojumā no ... nozīmē	У перекладі з ... означає
Ierakstīsim šo terminu burtnīcā!	Запишемо цей термін у зошит!
Grāmatas pielikumā ir ievietota terminu vārdnīca.	Словник термінів поміщений у додаток до книги.
8.5. Jautājumi par nozīmi, tulkojumu <i>Питання про значення, переклад</i>	
Kāda ir šā vārda / jēdziena definīcija / nozīme?	Яким є визначення / значення цього слова / поняття?
Izskaidro šo jēdzienu saviem vārdiem!	Поясни це поняття своїми словами!
Kā to tulko ... valodā?	Як це перекладається ... мовою?
Ko tas nozīmē ... valodā?	Що це означає ... мовою?
Kā to pateikt ... valodā?	Як це сказати ... мовою?
8.6. Lasīšana <i>Читання</i>	
Lasi tekstu grāmatas ... lappusē!	Читай текст на сторінці ... книги!
Kāda ir teksta galvenā doma?	Яка основна думка тексту?
Izlasi tekstu un uzraksti plānu / konspektu!	Прочитай текст та напиши план / конспект!
Tekstā atrodiet atbildi uz šādiem jautājumiem: ... !	Знайдіть у тексті відповідь на такі запитання: ... !
Papildinformāciju jūs varat atrast ...!	Додаткову інформацію ви можете знайти ...!
Grāmatas pielikumā ir	У додатку до книги ви можете знайти ... !
8.7. Tēmu sasaiste jaunās vielas izklāsta laikā <i>Зв'язування тем під час роз'яснення нового матеріалу</i>	
8.7.1. Notikumu secība	

<i>Порядок подій</i>	
Pirmkārt, ..., otrkārt	По-перше, ..., по-друге
Sāksim ar to, ka	Почнемо з того що
Vispirms	Насамперед
Sākumā	Спочатку
Apmēram 2000. gadā p.m.ē.	Приблизно у 2000 році д.н.е.
Tad ..., un pēc tam	Тоді ..., і після цього
Un tāpat tā rezultātā	І так, внаслідок цього
Pa to laiku	Тим часом
Beigās	В кінці
Visbeidzot	Нарешті
8.7.2. Notikumu nozīmīgums	
<i>Значимість події</i>	
Vissvarīgākais, kas mums jāsaprot, ir	Найголовніше, що нам потрібно зрозуміти, це
Galvenā problēma bija tā, ka	Основною проблемою було те, що
Nedaudz mazāk svarīgs jautājums bija	Трохи менш важливим питанням було
Vēl svarīgāk ir tas, ka	Важливіше те, що
Pārsteidzoši bija tas, ka	Дивно було те, що
8.7.3. Novēršanās no tēmas	
<i>Відхилення від теми</i>	
Tas ir labs jautājums, es gribētu mazliet novērsties no mūsu tēmas, lai atbildētu uz šo jautājumu	Це хороше питання, я хотів би трохи відхилитися від нашої теми, щоб відповісти на це питання
Starp citu, šis attēls man atgādina stāstu par	До речі, ця картинка нагадує мені історію про
Kamēr es neesmu aizmirsis / aizmirsi,	Поки що я не забув / забула,
Runājot par ... gribu piebilst, ka	Говорячи про ... хочу додати, що
Man kaut kas ienāca prātā -	Щось спало мені на думку -
8.7.4. Atgriešanās pie iepriekš runātā	
<i>Повернення до теми розмови</i>	
Atgriezīsimies pie	Повернемося до
Jebkurā gadījumā	В будь-якому випадку
Atgriezīsimies pie mūsu stundas vielas par ...!	Повернемося до матеріалу нашого уроку про...!
Kur mēs palikām?	На чому ми зупинилися?
Vai mēs varētu atgriezties pie mūsu šodienas galvenās tēmas?	Чи можемо ми повернутися до нашої основної теми сьогодні?
8.7.5. Viedokļa izteikšana	
<i>Висловлення думки</i>	
Pēc manām domām,	На мою думку,
Es domāju, ka	Я думаю, що
Es uzskatu, ka	Я вважаю, що
Es sacītu, ka	Я сказав би, що
Rietumos daudzi cilvēki domā, ka	На Заході багато людей вважають, що
Vai varētu būt, ka ...?	Чи може бути так, що ... ?

Var būt, ka atbilde drīzāk meklējama citā virzienā.	Можливо, відповідь, швидше за все, слід шукати в іншому напрямку.
Nezinu, bet vai nevarētu būt tā, ka... .	Не знаю, а може бути так, що
Varētu būt, ka	Може бути так, що
Man ir aizdomas, ka	Я підозрюю, що
Man šķiet, ka	Мені здається, що
Es iedomājos, ka	Я замислююся про те, що
Es jūtu, ka	Я відчуваю, що
Es šaubos, vai	Я сумніваюся, що
Oficiālais viedoklis ir -	Офіційна думка -
8.7.6. Ierosināšana	
<i>Пропозиція</i>	
Man ir priekšlikums	У мене пропозиція
Mēs varētu	Ми могли б
Varbūt mēs varētu ... ?	Мабуть, ми могли б
Viens veids, kā iespējams uzlabot situāciju, ir	Один із способів, як можна покращити ситуацію, це
Vai mēs nevarētu ...?	Ми не могли б ... ?
Varbūt pamēģināsim	Можливо спробуємо
Es jūsu vietā pamēģinātu	На вашому місці я спробував би
Agrāk mēs vienmēr	Раніше ми завжди
Tradicionālā pieeja ir šāda:	Традиційний підхід такий:
Darīsim tā:	Зробимо так:
Vai nebūtu labāk, ja ...?	Не було б краще, якщо ... ?
Dziļāks ieskats kādā tēmā	Більш глибоке вивчення теми
Turklāt	До того ж
Vēl	Ще
Vēl vairāk	Ще більше
Šeit rodas jautājums	Тут постає питання
Taču būtība ir tāda, ka	Але суть у тому, що
Šis fakts liek mums padomāt par jautājumu:	Цей факт змушує замислитись над питанням:
Es gribētu pievērst jūsu uzmanību vēl vienam jautājumam / apstāklim / faktam / aspektam.	Хочу звернути вашу увагу на ще одне питання / обставину / факт / аспект.
Ne tikai tas, bet arī	Не тільки це, а ще й
Nerunājot nemaz par to, ka	Не кажучи вже про те, що
Un turklāt vēl	І, до того ж, ще
8.7.7. Iemeslu izskaidrošana	
<i>Роз'яснення причин</i>	
Tas notika šādu iemeslu dēļ:	Це сталося з таких причин:
Tāpēc arī	Тому і
Šā iemesla dēļ	З цієї причини
Sakarā ar to	У зв'язку з цим
Tādēļ	Через це
Tā	Так,
Tā rezultātā	В результаті цього
Attiecīgi	Відповідно
Tādējādi	Таким чином

Tas arī ir iemesls, kādēļ	Це і є причиною того, що
8.7.8. Paredzamas situācijas, nosacījumi <i>Очікувані ситуації, мови</i>	
Ja notiks tā, kad	Якщо станеться так, коли
Kad tā notiek, tad parasti	Коли так відбувається, то зазвичай
Tikko kā tas notiks, var sagaidīt, ka	Як тільки це станеться, очікується, що
Ja kādreiz novērosiet šādu situāciju, tad uzmanīgi skatieties vai	Якщо ви коли-небудь спостерігатимете таку ситуацію, дивіться уважно,
Negaidiet, ka ..., kamēr vispirms nav	Не чекайте ... поки що спочатку не ...
8.7.9. Analīze <i>Аналіз</i>	
Šis ir ... piemērs.	Це приклад того, що
Tas norāda uz	Це вказує на
Tas liek domāt, ka	Це наводить на думку про те, що
Tas varētu nozīmēt, ka	Це могло б означати те, що
Šis varētu būt ... gadījums. Tas pierāda, ka	Це міг би бути... випадок. Це доводить, що
To var interpretēt kā	Це можна інтерпретувати як
8.7.10. Skolēna sacītā atkārtojums <i>Повторення сказаного учнем</i>	
Tātad tu saki, ka	І так, ти кажеш, що
Citiem vārdiem runājot,	Говорячи іншими словами,
Ja es pareizi saprotu tu gribi teikt, ka	Якщо я правильно розумію, ти хочеш сказати, що
Atkārtojiet tevis sacīto,	Повторюючи сказане тобою,
Tu domā, ka	Ти вважаєш, що
8.7.11. Labojumi iepriekš sacītajā <i>Поправки у сказаному раніше</i>	
Es ar to gribēju teikt, ka	Цим я хочу сказати, що
Ar to es domāju, ka	Цим я маю на увазі, що
Es centos pateikt, ka	Я намагаюся сказати, що
Es to pateikšu citiem vārdiem:	Я скажу це іншими словами:
8.7.12. Kad izskats ir mājīgs <i>Коли зовнішність оманлива</i>	
Izskatās tā, it kā ..., bet patiesībā	Виглядає так, наче ..., але насправді
No pirmā acu uzmetiena liekas ..., bet faktiski	З першого погляду здається, що..., але фактично
Šķiet, ka ... , bet īstenībā	Здається, що ..., але насправді
8.7.13. Priekšroka <i>Перевага</i>	
Es labāk gribētu, lai	Мені б більше хотілося, щоб
Man labāk patiktu, ja jūs	Мені б більше подобалося, що якби ви
8.7.14. Šaubu izteikšana <i>Висловлення сумнівів</i>	
Tas ir iespējams, bet	Це можливо, але
Tā ir taisnība, bet vai tu esi padomājis par to, ka	Це правда, але чи ти подумав про те, що
Jā, bet paturi prātā, ka	Так, але пам'ятай про те, що

Tā ir laba doma, vienīgi	Це гарна думка, єдине, що
Jā, taču atceries, ka	Так, однак пам'ятай, що
Tas ir iespējams, bet vai tu esi ņēmis vērā факту, ka	Це можливо, але чи врахував ти той факт, що
8.7.15. Uzmanības vēršana uz jautājuma citu aspektu <i>Звертання уваги на інший аспект питання</i>	
Tā var būt taisnība, tomēr, no otras puses,	Це може бути правдою, однак, з іншого боку,
Iespējams, bet	Можливо, але
Bet neaizmirsti, ka	Але не забувай про те, що
Tas, ko tu saki, izklausās pareizi, tomēr	Те, що ти говориш, звучить правильно, однак
Es tomēr domāju, ka	І все-таки я думаю, що
8.7.16. Norāde uz izņēmumu <i>Вказування на виняток</i>	
Šim likumam, protams, ir arī izņēmumi.	З цього закону, звісно, є винятки.
Te jāatceras izņēmums, ka	Тут слід пам'ятати про виняток
Izņemot šīs idejas, tas ir	Крім цих ідей, це
Šajā jēdzienā neietilpst	До цього поняття не входить
8.7.17. Aicinājums paskaidrot <i>Закликання пояснити</i>	
Vai tu vari paskaidrot, kā ...?	Чи можеш ти пояснити, як ... ?
Lūdzu, paskaidro savu atbildi / domu!	Будь ласка, поясни свою відповідь /думку ... !
Vai tu vari paskaidrot, kādēļ tu izvēlējies šo atbildi?	Чи можеш ти пояснити, чому ти вибрав /вибрала цю відповідь?
Lūdzu, izvērs savu atbildi!	Будь ласка, розгорни свою відповідь!
Vai tas nozīmē, ka tu domā, ka ...?	Це означає, що ти вважаєш, що ... ?
8.7.18. Vispārinājums <i>Узагальнення</i>	
Vispār	Взагалі
Vispārējos vilcienos	В загальних рисах
Vispārēji runājot,	Взагалі кажучи,
Parasti	Зазвичай
Kā vienmēr,	Як зазвичай,
Tipiski ir tas, ka	Характерно те, що
8.8. Vilcināšanās un klusuma mirkļu aizpildīšana <i>Заповнення моментів зволікання та мовчання</i>	
Hm-m	Хм-м
Tā.	Так.
Labi.	Добре.
Jā.	Так.
Pie kā es paliku?	На чому я зупинився / зупинилася?
Ko es gribēju ar to teikt?	Що я хотів / хотіла цим сказати?
Ļaujiet man padomāt!	Дайте мені подумати!
Kā lai es to pasaku?	Як би мені це сказати?
Ļaujiet man sākt no sākuma!	Дозвольте мені почати спочатку!
Tā ir sarežģīta problēma.	Це складна проблема.

Tas ir sarežģīts jautājums.	Це складне питання.
Pagaidiet brīdi!	Зачекайте хвилинку!
Man jāsameklē savos materiālos atbildes uz šiem jautājumiem.	Мені потрібно знайти відповіді на ці запитання у моїх матеріалах.
Tas varētu būt	Це може бути
Ja es neklūdос	Якщо я не помиляюся
8.9. Zināšanu pārbaude un atkārtojuma jautājumi	
<i>Перевірка знань та контрольні питання</i>	
Vai visu sapratāt?	Ви все зрозуміли?
Vai ir kādi jautājumi ?	Чи є якісь питання?
Vai pēc ... izlasīšanas / noklausīšanās / noskatīšanās kaut kas ir neskaidrs?	Чи залишилося щось незрозуміле після прочитання / прослуховування / перегляду...?
Ko nozīmē šis termins / jēdziens / priekšstats?	Що означає цей термін / поняття / думка?
Lūdzu, pasakiet to saviem vārdiem!	Будь ласка, скажіть це своїми словами!
Kādi šajā nodaļā / rakstā / tēmā ir trīs svarīgākie punkti?	Які три найважливіші пункти в цьому розділі / статті / темі?
Kādi bija šīs nelaimes / sacelšanās / cēloņi?	Які були причини цього нещастя / повстання?
Kādi bija vēlēšanu / skandāla / atdalīšanās / apvienošanās rezultāti?	Які результати виборів / скандалу / відділення / злиття?
Kādas bija šā notikuma atskaņas / sekas?	Які були відлуння / наслідки цієї події?
9. Norādes par darba organizēšanu	
<i>Вказівки щодо організації роботи</i>	
9.1. Grupu darbs	
<i>Групова робота</i>	
Šodien mēs strādāsim grupās / pāros!	Сьогодні ми будемо працювати у групах / парах!
Sadalieties mazās grupās pa 3 līdz 5 cilvēkiem!	Поділіться на невеликі групи по 3-5 людей!
Tālāk strādāsim pāros!	Далі будемо працювати в парах!
Izlasiet uzdevumu grupā!	Прочитайте завдання у групі!
Uzrakstiet ... , par ko esat vienojušies!	Напишіть ... , про що ви домовилися!
Sadaliet pienākumus grupā!	Розподіліть обов'язки у групі!
Pēc 15 minūtēm jums būs jāpastāsta par savu darbu / par paveikto!	Через 15 хвилин вам потрібно буде розповісти про свою роботу / виконане!
Izvirziet no grupas vienu cilvēku / nozīmējiet grupā vienu cilvēku, kurš izteiks jūsu viedokli, un vienu, kurš pierakstīs інформацію!	Висуньте одну людину з групи / призначте в групі одну людину, яка висловить вашу думку та одну, яка запише інформацію!
9.2. Norādījumi diskusiju grupām	
<i>Вказівки дискусійним групам</i>	
Vispirms sadalieties grupās!	Для початку поділіться на групи!
Pirmajai grupai būs tēma ... ,otrajai grupai būs ... un trešajai būs	У першій групі буде тема ..., у другій групі буде ... і у третій буде
Izvēlieties vienu runātāju un vienu cilvēku , kas visu pierakstīs!	Виберіть одну людину, яка розповідатиме і одну людину, яка все записуватиме!
Katram skolēnam jāсagatavo стāstījums par savām idejām / фактиem un ar тām / тiem jāіepazіstina pārējie.	Кожен учень повинен підготувати розповіді про свої ідеї / факти та поділитися ними з іншими.

Lūdzu, dari mums zināmu savu viedokli!	Будь ласка, повідом нам свою думку!
Kāds ir tavs viedoklis?	Яка твоя думка?
Kā tu domā?	Як ти вважаєш?
Pastāsti!	Розкажи!
Salīdzini savu viedokli ar grupas viedokli!	Порівняй свою думку з думкою у групі!
Pārrunā un apspried to ar saviem grupas biedriem!	Переговори та обсуди його з членами своєї групи!
Pamato savu viedokli ar konkrētiem faktiem / piemēriem!	Обґрунтуй свою думку конкретними фактами / прикладами!
Pēc tam, kad jūs grupās būsi sagatavojušies runāt par padarīto, mēs visi kopā to noklausīsimies.	Після того, як ви в групі підготуетесь говорити про виконане, ми всі разом це вислухаємо.
Iepazīstini citus ar saviem atklājumiem / savu referātu!	Ознайом інших зі своїми відкриттями / своїм рефератом!
Konкретизē savas idejas!	Конкретизуй свої ідеї!
Aicini citus izteikt komentārus un uzdot jautājumus!	Запропонуй іншим коментувати та ставити запитання!
9.3. Lomu spēles	
<i>Рольові ігри</i>	
Šodien lomu spēlē piedalīsies	Сьогодні у рольовій грі братимуть участь
Lūdzu, izejiet un pagaidiet aiz durvīm!	Будь ласка, вийдіть і зачекайте за дверима!
Izlasiet lomu aprakstus!	Прочитайте опис ролей!
Spēles vadītājs / vadītāja būs... .	Ведучим / ведучій ігри буде
Izvēlieties un sadaliet lomas savā grupā!	Виберіть та розподіліть ролі у своїй групі!
Skatītāji, raksturojiet "aktierus"!	Глядачі, характеризуйте «акторів»!
9.4. Individuāli uzdevumi	
<i>Індивідуальні завдання</i>	
Šoreiz strādāsim individuāli!	Цього разу працюватимемо індивідуально!
Uzmanīgi izlasi uzdevumu!	Уважно прочитай завдання!
Patstāvīgi aizpildi / izpildi ...!	Самостійно заповни / виконай ...!
Iekrāso darba burtņiņā ...!	Зафарбуй у робочому зошиті ...!
Atrodi .../ salīdzini .../ nosaki .../ secini .../parādi .../pierādi, ka .../ pamato .../ sameklē .../ definē .../ sargrupē .../atzīmē .../ iezīmē .../ izpēti .../ izskaidro .../ demonstrē .../apraksti ...!	Знайди... / порівняй... / визнач... / зроби висновок... / покажи... / доведи, що... / обґрунтуй... / відшукай... / згрупууй... / познач / поміть... / вивчи... / поясни... / продемонструй... / опиши...!
Tavā rīcībā ir 10 minūtes.	У твоєму розпорядженні 10 хвилин.
Veido stāstījumu, izmantojot šos vārdus!	Утвори оповідання, використовуючи ці слова!
Izsvītro liekos vārdos!	Викресли зайві слова!
Izmanto tabulu / atlantu / karti / balsta vārdus!	Використовуйте таблицю / атлас / карту / допоміжні слова!
Atrodi/sameklē mācību grāmatā / ... lappusē / kartē ...!	Знайди / відшукай в підручнику / на ... сторінці / у карті ...!
Sargrupē ... pēc izcelsmes / lieluma / augstuma/svarīguma!	Згрупуй ... за походженням / розміром / висотою / важливістю!
Salīdzini ... pēc lieluma / platības!	Порівняй ... за розміром / площею!

Apraksti ... pēc dotā plāna!	Опиши ... за цим планом!
Veido ... shēmu!	Створи ... схему!
Noskaidro ... uzbūvi / funkcijas!	Дізнайся ... структуру / функції!
9.5. Pētniecības darbs	
<i>Дослідницька робота</i>	
9.5.1. Pētniecība	
<i>Дослідження</i>	
Šā pētījuma mērķis / mērķi ir	Ціль / цілі даного дослідження -
Gribu jums piedāvāt šādas pētījumu tēmas:	Хочу запропонувати наступні теми дослідження:
Jūs varat izvēlēties jebkuru no šīm tēmām, tikai tai jābūt saistītai ar	Ви можете вибрати будь-яку з цих тем, тільки вона повинна бути пов'язана з
Pētniecības projektā izmantojiet mācību grāmatu, citas grāmatas, avīzes un žurnālus!	Використовуйте підручник, інші книги, газети та журнали у своєму дослідному проєкті!
Izmantojiet dažādus avotus!	Використовуйте різні джерела!
Saplānojiet pētījuma posmus!	Розплануйте етапи дослідження!
Apsveriet secinājумus, kurus gribat ietvert savā ziņојumā!	Продумайте, які висновки ви хочете включити в свою доповідь!
Lūdzu, pastāstiet, kādas metodes jūs izmantojāt savā pētījumā!	Розкажіть, будь ласка, які методи ви використали у своєму дослідженні!
Iekārtojiet dienasgrāmatu, kurā aprakstiet visas	Заведіть щоденник, в якому ви описуватимете все
grūtības, ar kurām saskarsieties pētījumu gaitā!	труднощі, з якими ви зіткнетесь під час дослідження!
9.5.2. Pārskati	
<i>Звіту</i>	
Materiāli ir jānoformē atbilstoši šim plānam.	Матеріали мають бути оформлені відповідно до цього плану.
Apkopojiet darba rezultātus!	Узагальніть результати роботи!
Darba rezultātus saistiet ar ...!	Зв'яжіть результати роботи з ...!
Uzrakstiet pārskatus laikus!	Пишіть звіти вчасно!
Rakstiet pēc šāda plāna!	Пишіть за цим планом!
Noformējiet darbu uz A4 formāta lapām!	Оформіть роботу на аркушах формату А4!
Pārskata beigās jābūt secinājumiem.	Наприкінці звіту мають бути висновки.
Vēlams pārskatu papildināt ar attēliem / зīmējumiem / tabulām / shēmām.	Звіт бажано доповнити картинками / малюнками / таблицями / схемами.
Sistematizējiet ekskursijas laikā savāktos materiālus!	Систематизуйте зібрані під час екскурсії матеріали!
Pārskati jāiesniedz / jānodod rīt / pēc divām dienām / līdz pirmsdienai.	Звіти мають бути надані завтра / через два дні / до понеділка.
9.6. Pārbaudes darbi un eksāmeni	
<i>Перевірочні роботи та іспити</i>	
Izvēlieties / atzīmējiet pareizo atbildi!	Виберіть / позначте правильну відповідь!
Nosvītrojiet nepareizos apgalвојumus / vārdus!	Викресліть неправильні твердження / слова!
Pēc teksta izlasīšanas atbildiet uz jautājumiem un aizpildiet tabulu!	Після прочитання тексту дайте відповідь на запитання та заповніть таблицю!
Rakstiet ar зīmuli / pildspalvu!	Пишіть олівцем / ручкою!

Veicot šo darbu, jūs nedrīkstat izmantot korektoru / vārdnīcu / mācību grāmatu!	Виконуючи цю роботу, ви не можете користуватися коректором / словником / підручником!
Izdomājiet attēlam nosaukumu!	Придумайте назву для картинки!
Izskaidrojiet šo vārdu nozīmi!	Поясніть значення цих слів!
9.7. Mājas darbi <i>Домашні завдання</i>	
Atveriet dienasgrāmatas un ierakstiet ...!	Відкрийте щоденники та запишіть ...!
Nākamās nedēļas laikā uzrakstiet ziņojumu par ...!	Протягом наступного тижня напишіть доповідь про ...!
Uzrakstiet stāsta/ raksta / nodaļas plānu!	Напишіть план оповідання / статті / розділу!
Pasvītrojiet galveno!	Підкресліть головне!
Mājās jums jāiemācās... nodaļa no 5. līdz 7.lappusei.	Вдома вам потрібно вивчити розділ... з 5 по 7 сторінки
10. Kopsavilkums par argūto tēmu <i>Резюмування вивченої теми</i>	
Šodien jūs uzzinājāt... .	Сьогодні ви дізналися
Rezultātā jūs ieguvāt / apguvāt / pierādījāt / secinājāt / pārliecinājāties par	В результаті ви придбали / освоїли / довели / зробили висновок / переконалися у
Svarīgākais šīs dienas tēmā bija	Найголовнішим у сьогоднішній темі було
Tagad droši var apgalvot, ka	Тепер можна сміливо стверджувати, що
Mēs guvām priekšstatu par	Ми отримали уявлення про
Varam teikt, ka	Можемо сказати, що
Īsāk sakot,	Коротше кажучи,
Ņemot vērā visu sacīto,	Зважаючи на все вищесказане,
Atkārtojot iepriekš minēto,	Повторюючи вищесказане,
11. Atgriezeniskās saites nodrošināšana <i>Забезпечення зворотного зв'язку</i>	
11.1. Iedrošināšana <i>Похвала</i>	
Ļoti labi.	Дуже добре.
Lūdzu, turpini!	Будь ласка, продовжуй!
Pareizi.	Правильно.
Ļoti laba doma!	Дуже гарна думка!
Neuztraucies! Runā drošāk!	Не хвилюйся! Говори сміливіше!
Tāpat turpiniet tālāk!	Продовжуйте також!
Tu labi strādāji / atbildēji.	Ти добре працював / відповідав.
11.2. Labošana <i>Виправлення</i>	
Pārbaudiet savu darbu vēlreiz!	Перевірте свою роботу ще раз!
Vai visi piekrīt teiktajam?	Усі згодні зі сказаним?
Varbūt to varētu pateikt citādi?	Може бути ти міг / могла б сказати інакше?
Pamēģini to izdarīt vēlreiz / citādi!	Спробуй це зробити ще раз / інакше!
Vai kāds domā citādi?	Хтось вважає інакше?
Vai tas ir pareizi?	Чи це правильно?
Vai kāds pamanīja kļūdu?	Хтось помітив помилку?

Arī labi, bet es gaidīju citu atbildi.	Теж добре, але я чекав / чекала іншої відповіді.
Vai ir arī citi varianti?	Чи є й інші варіанти?
12. Klases kontrolēšana <i>Контролювання класу</i>	
Lūdzu uzmanību!	Будь ласка, увага!
Nesarunājieties!	Не розмовляйте!
Strādājiet patstāvīgi!	Працуйте самостійно!
Lūdzu, klusāk!	Будь ласка, тихіше!
Sēdiet mierīgi!	Сидіть спокійно!
Strādājiet klusāk!	Працуйте тихіше!
Esiet uzmanīgi!	Будьте уважні!
Ievērojiet drošības noteikumus!	Дотримуйтесь правил безпеки!
Netraucē citus!	Не заважай іншим!
13. Izvērtēšana <i>Оцінка</i>	
13.1. Pozitīva izvērtēšana <i>Позитивна оцінка</i>	
Paldies par darbu!	Дякую за роботу!
Ļoti labs darbs.	Дуже хороша робота.
Šodien mums bija labi rezultāti!	Сьогодні у нас були добрі результати!
Tas tev / jums labi / ļoti labi izdevās!	Це у тебе / у вас добре / дуже добре вийшло!
Lieliski! Izcili! Teicami!	Прекрасно! Блискуче! Чудово!
Izcils darbs.	Блискуча робота.
Veiksmīga atbilde.	Вдала відповідь.
Jūsu darbi ir saturīgi un interesanti.	Ваші роботи змістовні та цікаві.
Mēs paveicām visu, kas bija ielānots.	Ми зробили все, що було заплановано.
Šodien jūs labi pastrādājāt!	Сьогодні ви добре попрацювали!
13.2. Negatīva izvērtēšana <i>Негативна оцінка</i>	
Kāpēc nav izpildīti visi nosacījumi?	Чому не виконані всі умови?
Kā tas var būt, ka nav ...?	Як так може бути, що не ... ?
Jūs esat strādājuši / bijuši pavirši.	Ви працювали / були недбалі.
Kāpēc nepārbaudījāt faktus?	Чому не перевірили факти?
Tas vispār neattiecas uz šo tēmu.	Це взагалі не відноситься до цієї теми.
Ja šādi strādāsiet, tālāk netiksim.	Якщо ви працюватимете таким чином, ми не зможемо продовжувати.
Šim darbam vispār nav jēgas.	Ця робота взагалі не має сенсу.
13.3. Izvērtēšana ar pamudinājumu vai komentāru <i>Оцінка із заохоченням або коментарем</i>	
Tu noteikti varēji vēl labāk.	Ти безперечно міг/могла ще краще.
Citreiz vairāk uzmanības pievērš	Іншим разом більше уваги приділи
No tevis es gaidīju labāku / plašāku atbildi.	Від тебе я очікував / очікувала кращої / розгорнутої відповіді.
Tev jāpacenšas, tad būs vēl labāk.	Тобі треба постаратися, тоді буде ще краще.
Tā nekas, bet tu esi aizmirsis uzrakstīt / pasvītrot /	Нічого, але ти забув / забула написати / підкреслити /

izrēķināt / norādīt	розрахувати / вказати
14. Noslēgums	
<i>Висновок</i>	
Vai ir kādi jautājumi?	Чи є якісь питання?
Vai viss ir skaidrs?	Чи все зрозуміло?
Nākamajā stundā mēs turpināsim.	На наступному уроці ми продовжимо.
Iedodiet man dienasgrāmatas, es ierakstīšu atzīmes!	Дайте мені щоденники, я впишу оцінки!
Sakārtojiet savas darba vietas!	Наведіть лад на своїх робочих місцях!
Nākamreiz paņemiet	Наступного разу візьміть
Vislabākie rezultāti šodien bija	Найкращі результати сьогодні були у
Atcerieties, ka rīt jāņem līdzī ...!	Пам'ятайте, що завтра треба взяти із собою ...!
Neaizmirstiet, ka rīt stunda sāksies 9.45!	Не забудьте, що урок завтра розпочнеться о 9.45!
15. Atvadišanās	
<i>Прощання</i>	
Uz redzēšanos!	До побачення!
Tiksimies nākamajā stundā!	Побачимося на наступному уроці!
Labu veiksmi!	Успіхів!
Paldies, tas šodien ir viss.	Дякую, на сьогодні це все.
Varat būt brīvi.	Можете бути вільні.
Paldies par uzmanību!	Дякую за увагу!
Visu labu, līdz nākamajai reizei!	Усього хорошего, до наступного разу!